

Sygn. akt VII U 1931/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

Protokolant: Ewa Sęk

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2015 r. w Warszawie

sprawy H. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek odwołania H. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

z dnia 21 lipca 2014 roku, znak: (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje H. Z. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 5 lipca 2014 roku.

Sygn. akt VII U 1931/14

UZASADNIENIE

W dniu 1 września 2014 r. **H. Z.** złożyła, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., odwołanie od decyzji w/w organu z dnia 21 lipca 2014 r., znak: (...), na mocy której organ rentowy odmówił jej przyznania prawa do świadczenia przedemerytalnego.

W uzasadnieniu odwołania H. Z. powołała się na przepisy ustawy o świadczeniach emerytalnych zaznaczając, że zgodnie z art. 2 tej ustawy kobiecie która posiada co najmniej 30 lat pracy i ma ukończone 55 lat życia, a dodatkowo rozwiązanie jej stosunku pracy u ostatniego pracodawcy nastąpiło z przyczyn dotyczących zakładu pracy przysługuje świadczenie przedemerytalne.

Odwołująca zaznaczyła, że od 11 roku życia pracowała w gospodarstwie należącym do jej ojca E. S.. W związku z tym uczęszczała do Liceum Ogólnokształcącego w D., do którego przyjmowano wyłącznie osoby pracujące, mogące uczęszczać na zajęcia jedynie w wybrane dni, w godzinach wieczornych. Praca w gospodarstwie oraz nauka w trybie wieczorowym trwała minimum 9 godzin od świtu do popołudnia i uniemożliwiała odwołującej naukę w trybie dziennym. Odwołująca nie zgodziła się również z zakwestionowaniem przez organ rentowy wieku świadków, których powołała do potwierdzenia jej pracy wskazując, że zarzut ten jest irracjonalny ze względu na fakt, że większość z tych osób obecnie nie żyje. Na potwierdzenie wskazanych okoliczności odwołująca załączyła do odwołania dokumenty, między innymi oświadczenie zakładu pracy o wypowiedzeniu umowy o pracę zgodnie

z ustawą o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.

W odpowiedzi na odwołanie **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział**

w W. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy powołał się na przepisy ustawy o świadczeniach emerytalnych i wskazał, że przyczyną skarżonej decyzji było niespełnienie przez odwołującą dwóch przesłanek przewidzianych w art. 2 tej ustawy. W pierwszej kolejności organ rentowy zaznaczył, że z dokumentów załączonych do wniosku o świadczenie przedemerytalne – świadectwo pracy w firmie (...) z dnia 31 lipca 2013 r. i wypowiedzenie zmieniające z dnia 9 kwietnia 2013 r. – wynika, że odwołująca odmówiła przyjęcia zaproponowania jej nowych warunków pracy, co w ocenie organu rentowego stanowi współprzyczynę rozwiązania stosunku pracy. Ponadto organ rentowy zwrócił uwagę, że ogólny staż pracy odwołującej na dzień 31 lipca 2013r. wyniósł 27 lat, 7 miesięcy i 22 dni. Organ rentowy nie zaliczył do stażu pracy okresu pracy odwołującej w gospodarstwie rolnym jej rodziców od dnia 1 września 1971r. do 4 czerwca 1975r., gdyż odwołująca ukończyła 16 lat życia w dniu 6 października 1972 r., a zeznania świadków co do reszty okresu pracy w gospodarstwie są lakoniczne i nie wskazują jaką pracę miała wykonywać.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

H. Z., urodzona (...), w okresie od 6 października 1972 r. do dnia 4 czerwca 1975 r. była zameldowana, mieszkała i pracowała w charakterze domownika w gospodarstwie rolnym należącym do jej ojca,

E. S., położonym w D. przy Al. (...). Gospodarstwo rolne miało powierzchnię 6,12 ha, w jego skład wchodziły 4 pola oraz kompleks budynków gospodarczych. W gospodarstwie były hodowane zwierzęta: krowy, konie, świnie i drób. Na polach uprawiano ziemniaki, buraki i różne zboża,

w tym len. W gospodarstwie oprócz odwołującej pracowali jej ojciec, brat oraz babcia. Matka odwołującej zmarła, gdy ta miała 11 lat. Praca odwołującej w gospodarstwie polegała na plewieniu i zbieraniu warzyw, uczestniczeniu w żniwach oraz przy obrządki zwierząt, którym trzeba było przygotowywać jedzenie i sprzątać po nich. Prace w polu trwały przez cały sezon do wiosny do jesieni, a przy zwierzętach przez cały rok. Odwołująca zaczynała pracę na polu w godzinach porannych, pracowała ok. 6-7 godzin a następnie szła do szkoły. Praca przy zwierzętach zajmowała w sumie ok. 3-4 godziny dziennie. Równoległe do pracy w gospodarstwie rolnym odwołująca uczęszczała do Liceum Ogólnokształcącego dla Pracujących w D.. Szkoła była oddalona około 1.5 km od jej domu. Zajęcia w szkole były prowadzone w trybie wieczorowym, zaczynały się około godziny 15:00-16:00 a kończyły około 20:00-21:00.

Naukę ubezpieczona rozpoczęła w 1972 roku i ukończyła w dniu 17 kwietnia 1975 r. (oświadczenie J. R. k. 51 a.s., zeznania świadek D. P. k. 53-55 a.s., świadectwo dojrzałości H. Z. [z nazwiskiem panińskim] k. 3-4 a.s., dowód z przesłuchania H. Z. k. 79-81 a.s., zaświadczenie Burmistrza miasta D. k. 21 a.r.)

Odwołująca w okresie od 1 czerwca 2008 r. do 31 lipca 2013 r. była zatrudniona w Przedsiębiorstwie (...) P. W.

na stanowisku starszy specjalista ds. ewidencji i majątku rozliczeń. Stosunek pracy został początkowo nawiązany na czas określony umową o pracę z dnia 29 maja 2008 r., następnie stosunek pracy przedłużano w drodze umowy o pracę na czas określony

na kolejne dwa lata. Odwołująca zawierała z pracodawcą również aneksy, w których przysługujące jej wynagrodzenie ulegało zwiększeniu. Początkowo miejsce wykonywania pracy mieściło się przy ul. (...) w W.. Na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony z dnia 31 maja 2012 r. odwołująca objęła stanowisko zarządcy nieruchomości, a miejsce wykonywania pracy zostało zmienione na ul. (...) w W. (zeznania świadka P. W. k. 78-79 a.s., akta osobowe H. Z. część B i C).

Firma (...) zajmuje się zatrudnianiem pracowników, którzy świadczą pracę dla innych podmiotów. W okresie trwania stosunku pracy

z odwołującą firma zatrudniała pracowników do pracy w zakresie m. in. usług transportowych, obsługi parku samochodowego, obsługi recepcji. Głównym partnerem, z którym pracodawca odwołującej współpracował był (...)

Centertel. Pracodawca odwołującej i otrzymywał od tego podmiotu zlecenia na zatrudnienie pracowników, między innymi osób zajmujących się zarządzaniem nieruchomościami należącymi do (...) Centertel. Jedną z tych osób była H. Z. (zeznania świadka P. W. k. 78-79 a.s.).

Pracodawca odwołującej otrzymał drogą mailową dyspozycję personalną od (...) Centertel o przeniesienie H. Z. do obsługi rejonu w Z.. Odwołująca miała być jedynym przeniesionym pracownikiem. Pracodawca nie proponował odwołującej żadnych ułatwień w związku ze zmianą miejsca pracy (zeznania świadka P. W. k. 78-79 a.s.).

Dnia 9 kwietnia 2013 r. H. Z. otrzymała wypowiedzenie warunków umowy o pracę. Wypowiedzenie obejmowało część umowy dotyczącą miejsca wykonywania pracy, a jako przyczynę pracodawca podał zmianę lokalizacji obsługiwanych nieruchomości wynikającą ze zmiany potrzeb zleceniodawcy. Pracodawca zaproponował odwołującej nowe warunki umowy o pracę po upływie okresu wypowiedzenia, tj. do 1 sierpnia 2013 r., poprzez wskazanie nowego miejsca wykonywania pracy: miasto Z. i powiaty sąsiadujące z Z.. Pozostałe warunki pracy nie uległy zmianie (wypowiedzenie warunków umowy o pracę k. 1 a.o. część C).

Odwołująca złożyła pracodawcy oświadczenie z dnia 29 maja 2013 r. o odmowie przyjęcia nowych warunków umowy o pracę i poinformowała go o wniesieniu odwołania od otrzymanego wypowiedzenia do Sądu Pracy. W związku z wniesieniem powództwa o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne i przywrócenie jej do pracy, odwołująca oświadczeniem z dnia 31 lipca 2013 r. zadeklarowała gotowość do podjęcia czynności pracowniczych (oświadczenie o odmowie przyjęcia nowych warunków pracy k. 4, oświadczenie o gotowości do pracy k. 3 a.o. część C).

Po rozwiązaniu stosunku pracy z H. Z. (...) P. W. nie zatrudniło nikogo na jej miejsce (zeznania świadka P. W. k. 78-79 a.s.).

Odwołująca dnia 23 września 2013 r. zarejestrowała się w Powiatowym Urzędzie Pracy w L. jako osoba bezrobotna i nadal jest zarejestrowana.

W okresie od 1 października 2013 r. do 30 września 2014 r. odwołująca pobierała zasiłek dla bezrobotnych (zaświadczenie z Powiatowego Urzędu Pracy w L. k. 29 a.r.).

W dniu 4 lipca 2014 r. H. Z. złożyła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o świadczenie przedemerytalne.

Wraz z wnioskiem złożyła informację dotyczącą okresów składkowych i nieskładkowych oraz inne załączniki (wniosek odwołującej wraz z załącznikami k. 1-29 a.r.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. decyzją z dnia 21 lipca 2014 r., znak:(...), odmówił przyznania odwołującej prawa do świadczenia przedemerytalnego. Jako przyczyny decyzji odmownej organ rentowy wskazał brak wymaganego stażu pracy 30 lat, gdyż jej ogólny staż pracy na dzień 31 lipca 2013 r. wyniósł 27 lat, 7 miesięcy i 22 dni, a także brak informacji o tym, że stosunek pracy odwołującej został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy (decyzja ZUS z 21.07.2014 k. 43 a.r.).

H. Z. wniosła dnia 1 września 2014 r. odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 21 lipca 2014 r. inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie k. 2 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił stan faktyczny na podstawie zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego. Z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynikały spójne i korespondujące ze sobą informacje, które złożyły się na całościowy, wyraźny obraz stanu faktycznego w zakresie spornych kwestii niniejszej sprawy.

Podstawę ustaleń faktycznych stanowiły dokumenty, w skład których wchodziły akta organu rentowego, akta osobowe H. Z. oraz dokumenty dodatkowe załączone przez odwołującą do akt sprawy. Informacje wynikające z zebranych dokumentów pozwoliły ustalić ogólne okoliczności dotyczące niniejszej sprawy, a ponieważ strony nie kwestionowały ich wartości dowodowej, Sąd dał im wiarę w całości.

Za szczególnie istotne Sąd uznał zeznanie świadka D. P., która mimo wieku i upływ lat była w stanie przedstawić cenne informacje na temat okoliczności pracy odwołującej w gospodarstwie rolnym jej ojca. Z zeznaniem tego świadka korespondowały informacje wynikające z oświadczenia J. R., która ze względu na stan zdrowia nie mogła złożyć zeznań w sądzie. Informacje przekazane przez obu świadków są zgodne z tym, co zeznali wcześniej podczas postępowania wyjaśniającego prowadzonym przed organem rentowym. Całość informacji w zakresie pracy odwołującej w gospodarstwie dopełnia dowód z przesłuchania jej samej. H. Z. była w stanie przedstawić konkretne daty i okoliczności, dokładnie opisać swój tryb dnia w spornym okresie ze wskazaniem godzinowego podziału obowiązków oraz wskazać czynności, jakie wykonywała podczas pracy. Powyższe dowody były więc ze sobą zgodne i uzupełniały się wzajemnie, wobec czego Sąd uznał je za w pełni wiarygodne.

Sąd nie dopatrzył się również nieprawidłowości w zakresie zeznań złożonych przez świadka P. W.. Przeciwnie, zeznania te korespondowały z dokumentacją zawartą w aktach osobowych H. Z. i pozwoliły na ustalenie jednej z istotnych okoliczności spornych niniejszej sprawy. Jak w przypadku poprzednich dowodów, również i te zeznania nie były kwestionowane przez strony, co przy wartości informacji z nich płynących skutkowało uznaniem tego dowodu za wiarygodny.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie H. Z. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 21 lipca 2014 r., znak: (...), było zasadne i podlegało uwzględnieniu.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy odwołującej H. Z. przysługuje prawo do świadczenia przedemerytalnego. Organ rentowy zakwestionował spełnienie przez odwołującą przesłanek wymaganych do uzyskania takiego świadczenia, dlatego konieczne było rozważenie, czy odwołująca faktycznie je spełnia.

Prawo do świadczeń przedemerytalnych zostało uregulowane przez ustawodawcę w przepisach ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 170 ze zm.). Przepis art. 2 ust. 1 tej ustawy zawiera katalog osób uprawnionych do otrzymania omawianego świadczenia pod warunkiem spełnienia wskazanych wymogów.

I tak, zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 wskazanej ustawy, prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001), w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat (kobieta) albo 60 lat (mężczyzna) oraz posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn.

Ponadto zgodnie z ust. 3 powyższego przepisu świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

1. nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna,

2. w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia

w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych,

3. złożył wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 180-dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Bezspornym jest, że H. Z., jako osoba urodzona

w dniu 6 października 1956 r., ukończyła 55 lat w dniu 6 października 2011 r.,

a więc w okresie zatrudnienia w (...) P. W.. Bezspornym jest również, że H. Z. pobierała zasiłek dla bezrobotnych co najmniej przez 180 dni i wciąż pozostaje zarejestrowana jako osoba bezrobotna. Tych okoliczności organ rentowy nie kwestionował. W niniejszej sprawie spornym było spełnienie przez odwołującą pozostałych dwóch przesłanek określonych w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy

o świadczeniach przedemerytalnych: posiadanie przez odwołującą łącznego okresu składkowego i nieskładkowego w wysokości 30 lat oraz rozwiązanie stosunku pracy z (...) P. W. z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Przechodząc do analizy istnienia pierwszej ze wskazanych wyżej przesłanek należy zaznaczyć, że organ rentowy ani w trakcie postępowania wyjaśniającego,

ani w toku niniejszego postępowania nie kwestionował okresów składkowych

i nieskładkowych wskazanych przez odwołującą we wniosku o przyznanie świadczenia przedemerytalnego. Organ rentowy powziął jedynie wątpliwość co do okresu wykonywania przez odwołującą pracy w gospodarstwie rolnym należącym do jej ojca E. S., w okresie od dnia 1 września 1971 r. do dnia 4 czerwca 1975 r. Wątpliwości te były związane z brakiem informacji na temat wykonywanych przez odwołującą czynności, łączeniem wykonywania pracy w gospodarstwie z nauką

w liceum, a ponadto świadkowie składający zeznania nie byli pełnoletni w spornym okresie. Okoliczności te skutkowały niezaliczeniem przez organ rentowy okresu pracy w gospodarstwie rolnym jako okresu uzupełniającego, a organ ten ostatecznie ustalił ogólny staż pracy odwołującej w wymiarze 27 lat, 7 miesięcy i 22 dni.

Ponieważ art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnym przewiduje jako wymóg posiadanie okresu uprawniającego do emerytury, to możliwe jest zaliczenie na poczet tego okresu w taki sposób, w jaki przepisy przewidują taką możliwość w przypadku zwykłej emerytury. Wynika to bezpośrednio z ust. 2 powyższego przepisu, w myśl którego za okres uprawniający do emerytury, o którym mowa w ust. 1, uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 ust. 1 oraz art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2015 r. poz. 748 – dalej jako ustawa emerytalna). W przypadku okresu pracy na gospodarstwie rolnym znajdzie więc zastosowanie art. 10 ust. 1 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

1. okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki;
  2. przypadające przed dniem 01 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia;
  3. przypadające przed dniem 01 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,
- jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Powyższy przepis pozwala na uwzględnienie okresów ubezpieczenia społecznego rolników, obejmującego również domowników, a także okresów prowadzenia gospodarstwa rolnego i pracy w nim domowników rolnika, przypadających w czasie, kiedy nie funkcjonowało ubezpieczenie społeczne rolników. Przepis nie zawiera definicji prowadzenia gospodarstwa rolnego (np. w zakresie jego obszaru) ani definicji pracy w gospodarstwie rolnym. Jednakowe traktowanie okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników na równi z okresami, kiedy ubezpieczenie to nie funkcjonowało, oznacza, że przepis dotyczy prowadzenia gospodarstwa rolnego i pracy w nim na takich zasadach, na jakich zostało ono objęte ubezpieczeniem społecznym rolników. W przepisach regulujących ubezpieczenie społeczne rolników należy szukać definicji gospodarstwa rolnego, osoby prowadzącej gospodarstwo rolne i osoby wykonującej pracę w gospodarstwie rolnym.

Za wymienione w art. 10 pkt. 3 przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym, uważa się okresy wykonywania pracy na takich warunkach, jakie po dniu 01 stycznia 1983 r. dawałyby podstawę do objęcia ubezpieczeniem społecznym rolników. Takie stanowisko zajął m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 03 lipca 2001 r. wydanym w sprawie o sygn. akt II UKN 460/00.

W uzasadnieniu tego orzeczenia, Sąd ten stwierdził, że definicja domownika zawarta w art. 6 pkt. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015 r., poz. 1217) wymaga zamieszkiwania z rolnikiem lub w bliskim sąsiedztwie i stałej pracy w gospodarstwie rolnym. Stała praca w gospodarstwie rolnym nie polega na codziennym wykonywaniu czynności rolniczych, co ze względu na rozmiar gospodarstwa lub rodzaj produkcji rolnej może nie być w pewnych okresach konieczne, lecz polega na gotowości do wykonania pracy rolniczej, jeżeli sytuacja tego wymaga. Dlatego wymogiem jest zamieszkiwanie w pobliżu gospodarstwa rolnego, co zapewnia dyspozycyjność osoby pracującej w tym gospodarstwie.

W kontekście powyższego, biorąc pod uwagę ustalenia stanu faktycznego poczynione w niniejszym postępowaniu należało stwierdzić, że teza organu rentowego w zakresie niewykonywania przez odwołującą pracy w gospodarstwie rolnym była błędna. E. S., ojciec odwołującej się, w okresie od 1 stycznia 1971 r.

do dnia 6 listopada 1986 r. prowadził i był właścicielem gospodarstwa rolnego o powierzchni 6.12 ha na terenie Gminy M. D., położonym przy ul. (...). Odwołująca z kolei była pod tym adresem zameldowana

w okresie od 1 września 1971 r. do 15 sierpnia 1977 r. oraz, jak wynika z zebranego materiału dowodowego, pracowała na rzecz gospodarstwa ojca. Świadczenie powołani w sprawie zgodnie zeznali, że odwołująca wraz z innymi członkami rodziny w okresie od 1 września 1971 r. do 4 czerwca 1975 r. wykonywała pracę o charakterze rolniczym. W sumie w gospodarstwie pracowały 4 osoby. Matka odwołującej zmarła, gdy ta miała 11 lat, co w ocenie Sądu mogło stanowić przyczynę wcześniejszego zaangażowania przez ojca córki do pracy na roli ze względu na zapotrzebowanie na siłę roboczą do pracy w dużym gospodarstwie. Odwołująca wykonywała pracę jak inni członkowie rodziny. Praca ta polegała na czynnościach przy uprawie, plewieniu oraz przy zbiorach warzyw (buraki, ziemniaki) i zbóż uprawianych na polach wchodzących w skład gospodarstwa. Praca na polach odbywała się od wiosny do jesieni, a zakres wykonywanych czynności ulegał zmianie w zależności od sezonu, przy czym w tych okresach praca na polu zajmowała ok. 6-7 godzin dziennie. Dodatkowo w gospodarstwie były również zwierzęta hodowlane. Odwołująca zajmowała się ich obrządkiem, karmieniem i sprzątaniem po nich, co zajmowało jej ok. 3-4 godzin dziennie. W tym miejscu wskazać należy, że co prawda na okres pracy w gospodarstwie rolnym nakłada się okres uczęszczania przez odwołującą do Liceum Ogólnokształcącego w D., w którym odwołująca podjęła naukę w 1972 roku, a ukończyła po zdanych egzaminach w dniu 17 kwietnia 1975 r. Była to jednak szkoła dla osób pracujących - zajęcia odbywały się późnym popołudniem lub wieczorem w godzinach od 15:00-16:00 do 20:00-21:00, a ponadto szkoła była oddalona od miejsca zamieszkania odwołującej ok. 1.5 km. W tych okolicznościach Sąd uznał za jak najbardziej możliwe łączenie pracy w gospodarstwie rolnym oraz naukę w liceum wieczorowym. Jak wskazała sama odwołująca podczas przeprowadzenia dowodu z jej przesłuchania, a wspomnieć należy, że organ rentowy tego dowodu nie kwestionował, pracę rozpoczynała codziennie w godzinach ok. 6:00-7:00, wykonywała obowiązki związane z pracą w gospodarstwie, a po skończonej ok. godziny 14:00-15:00 pracy udawała się do szkoły.

Na tej podstawie Sąd ustalił, że odwołująca pracowała w gospodarstwie rolnym jej ojca E. S. w okresie od 6 października 1972 r. do 4 czerwca

1975 r. W tym zakresie Sąd w pierwszej kolejności uwzględnił podniesioną przez organ rentowy okoliczność związaną z treścią art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej,

tj. że odwołująca wiek 16 lat w dniu 6 października 1972 r., a więc to od tej daty staż pracy w gospodarstwie podlega zaliczeniu. Sąd wziął również pod uwagę okoliczność, że odwołująca we wskazanym okresie wykonywała pracę każdego dnia,

również w zimie, ze względu na konieczność zajmowania się zwierzętami hodowlanymi, przy czym dni świąteczne jako dni wolne od pracy nie podlegały zaliczeniu. Ustalenia powyższe prowadzą do wniosku, że łączny staż pracy odwołującej

w gospodarstwie wyniósł w sumie 2 lata, 6 miesięcy i 21 dni. Z kolei po doliczeniu tego okresu do okresów już uwzględnionych przez organ rentowy w wymiarze 27 lat,

7 miesięcy i 22 dni, odwołująca będzie posiadał wymagany, co najmniej 30-letni okres składkowy i nieskładkowy, wynoszący 30 lat 2 miesiące i 13 dni.

Drugą ze spornych przesłanek, jaką odwołująca musiała spełnić aby do nabyć prawo do świadczenia przedemerytalnego było rozwiązanie stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Należy przede wszystkim zauważyć, że w niniejszej sprawie rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło w wyniku złożenia przez odwołującą oświadczenia woli w przedmiocie odrzucenia warunków zaproponowanych

jej w wypowiedzeniu zmieniającym, co organ rentowy zinterpretował jako współprzyczynienie się do rozwiązania stosunku pracy. Argumentując swoje stanowisko organ rentowy zaznaczył, że wypowiedzenie warunków pracy zmierza

do zachowania stosunku pracy, choć w zmienionej formie, a nie do jego rozwiązania. Pracodawca wypowiadając pracownikowi dotychczasowe warunki pracy chce więc kontynuować świadczenie pracy, a ponieważ skutki takiego wypowiedzenia są zależne od akceptacji nowych warunków pracy przez pracownika lub jej braku, to jest możliwe obarczenie go współodpowiedzialnością za ewentualne rozwiązanie stosunku pracy.

W tym miejscu Sąd zaznacza, że sposób rozwiązania umowy o pracę w postaci wypowiedzenia zmieniającego odpowiada wskazanemu w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy

o świadczeniach przedemerytalnych pojęciu przyczyn dotyczących zakładu pracy (zob. wyrok SA w Katowicach z dnia 23 maja 2013 r., III AUa 1557/12).

Treść wspomnianego przepisu w zakresie rozumienia użytego pojęcia „rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy” odsyła wprost do ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001 – dalej jako „ustawa o promocji zatrudnienia”). Zgodnie zaś z art. 2 ust. 1 pkt 29 tej ustawy jako przyczyny dotyczące zakładu pracy należy rozumieć:

a) rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn niedotyczących pracowników, zgodnie z przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników lub zgodnie z przepisami ustawy Kodeks pracy w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn

u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników,

b) rozwiązywanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu ogłoszenia upadłości pracodawcy, jego likwidacji lub likwidacji stanowiska pracy

z przyczyn organizacyjnych, produkcyjnych albo technologicznych,

c) wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w przypadku śmierci pracodawcy lub gdy odrębne przepisy przewidują wygaśnięcie stosunku pracy lub stosunku służbowego w wyniku przejścia zakładu pracy lub jego części na innego pracodawcę i niezaproponowania przez tego pracodawcę nowych warunków pracy i płacy.

Jak wynika z ustaleń stanu faktycznego, ubezpieczona otrzymała wypowiedzenie zmieniające w trybie art. 42 k.p. Cytowany wyżej przepis ustawy

o promocji zatrudnienia oznacza zaś, że odpowiednie zastosowanie do wypowiedzenia otrzymanego w tym trybie znajduje ustawa z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844).

Stanowisko organu rentowego w omawianej kwestii, a konkretnie w części zachowawczego charakteru wypowiedzenia warunków pracy, stanowi ogólną zasadę wykładni art. 42 Kodeksu pracy, jednakże nie oznacza to, że każdy brak aprobaty pracownika wobec aktualizacji warunków pracy automatycznie nabywa cechy współprzyczynienia się do rozwiązania stosunku pracy przez pracownika.

Zarówno w doktrynie jak i w orzecznictwie zauważono, iż w niektórych przypadkach odmowa zaaprobowania przez pracownika nowych warunków pracy i/lub płacy przedstawionych w wypowiedzeniu zmieniającym może być kwalifikowana jako współprzyczyna rozwiązania umowy o pracę, choć nie musi (tak: K. Baran, Komentarz do art. 10 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, Oficyna 2010). Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie stanowiskiem Sądu Najwyższego ocena, czy odmowa przyjęcia nowych warunków pracy i płacy stanowi współprzyczynę rozwiązania stosunku pracy należy do sądu rozpoznającego sprawę i jest kwestią ustaleń faktycznych (zob. wyrok SN z 12 kwietnia 2012 r., I PK 144/11).

Odmowa przyjęcia przez pracownika warunków pracy i płacy zaproponowanych mu w trybie wypowiedzenia zmieniającego, które pogarszają jego warunki pracy, nie stanowi współprzyczyny rozwiązania stosunku pracy i wówczas przyjmuje się, że stosunek pracy nie został rozwiązany do przyczyn niedotyczących pracownika (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2008 r. II PK 67/08, z dnia 4 lipca 2001 r. I PKN 521/00).

Analiza stanu faktycznego przez pryzmat powyższych rozważań oraz wskazanych pozycji z dorobku judykatury prowadzi do wniosku, że nowe warunki pracy przedstawione w wypowiedzeniu zmieniającym z dnia 9 kwietnia 2013 r. nie były dla ubezpieczonej korzystne. Nowe warunki pracy obejmowały bowiem zmianę miejsca pracy z W. na Z.. Stosunek pracy między odwołującą a (...) trwał od czerwca 2008 roku a odwołująca do czasu otrzymania wypowiedzenia, a więc przez okres ok. 5 lat, niezmiennie świadczyła pracę na terenie W.. Przy tak długim stażu pracy na rzecz tego samego pracodawcy zasadne jest przyjęcie, że pracownik, w szczególności w wieku odwołującej się, osiedli się w pobliżu miejsca wykonywania pracy i z nim będzie wiązał przyszłość. Zaznaczyć należy, że odległość między L., w którym odwołująca mieszka, a Z. wynosi ponad 450 km, wobec czego akceptacja warunków pracy byłaby niechybnie związana z kategoryczną zmianą centrum życiowego ubezpieczonej. Z natury rzeczy tak istotna zmiana skutkowałaby obciążeniem odwołującej wszelkimi okolicznościami związanymi z przeprowadzką zarówno w zakresie finansowym, a więc kosztami przeprowadzki, koniecznością sprzedaży składników majątkowych czy też kupna nieruchomości w Z., lecz również w zakresie socjalno-psychologicznym, w postaci ograniczenia, czy nawet zerwania więzi z rodziną i znajomymi, koniecznością rozstania się z miejscem do którego się przyzwyczało i zapoznania się z nowym. Tymczasem pracodawca odwołującej nie zaproponował jej żadnych ułatwień w postaci np. mieszkania w Z., czy choćby podwyższenia wynagrodzenia. W tych okolicznościach zmiana warunków pracy proponowana odwołującej miała charakter iście rewolucyjny, dotyczący większości sfer życia odwołującej i jest związana z wyrzeczeniami oraz dodatkowymi obowiązkami, a więc nie była to zmiana korzystna. Nie można w tym stanie rzeczy przyjąć, że odmowa odwołującej przyjęcia proponowanych warunków stanowi współprzyczynienie się do rozwiązania stosunku pracy, a odpowiedzialność

w tym zakresie ciąży w całości na pracodawcy.

Podsumowując powyższe rozważania Sąd stwierdził, że H. Z. składając wniosek o przyznanie jej prawa do świadczenia przedemerytalnego spełniła wszelkie przesłanki konieczne do jego otrzymania. Do dnia rozwiązania stosunku pracy z (...) P. W., a więc 31 lipca 2013 r., odwołująca ukończyła wymagany wiek 55 lat oraz posiadała okres uprawniający do emerytury wynoszący

co najmniej 30 lat. Ponadto odwołująca jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna

i pobierała z tego tytułu zasiłek przez okres co najmniej 180 dni. Ponieważ zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych prawo do świadczenia przedemerytalnego ustala się na wniosek osoby zainteresowanej od następnego dnia po dniu złożeniu wniosku wraz z dokumentami wskazanymi w dalszej części przepisu, to odwołująca nabyła prawo do tego świadczenia od dnia 5 lipca 2014 r.

Wobec tych okoliczności Sąd stwierdził, że odwołanie H. Z. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 21 lipca 2014r., znak: (...), było zasadne i zostało uwzględnione, co doprowadziło do stosownej zmiany przez Sąd Okręgowy skarżonej decyzji na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ k.p.c. jak w sentencji wyroku.

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego. K.S.